

MAAILMA DOPINGUVASTANE KOODEKS

RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE RAHVUSVAHELINE STANDARD

JAANUAR 2019

MITTEAMETLIK TÖLGE

RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE RAHVUSVAHELISE STANDARDI AMETLIKUD TEKSTID ON INGLIS- JA PRANTSUSKEELNE. NEID HOIAB MAAILMA DOPINGUVASTANE AGENTUUR (WADA) NING NEED ON AVALDATUD SELLE VEEBILEHEL. TÖLGENDAMISEL TEKKINUD VASTUOLUDE KORRAL LÄHTUTAKSE INGLISKEELSEST TEKSTIST.

* Tänusõnad

WADA TUNNUSTAB JA TÄNAB LUISA TÖLKEBÜROOD RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE RAHVUSVAHELISE STANDARDI EESTIKEELSE TEKSTI KOOSTAMISSE ANTUD VÄÄRTUSLIKU PANUSE EEST. SEE VÕIMALDAB LEVITADA STANDARDIT ERI RIIKIDES, ET WADA, AMETIASUTUSED JA SPORDILIIKUMINE SAAKSID ÜHISELT KAITSTA DOPINGUST PUHTAID SPORTLASI.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard (ISTUE)

Maailma dopinguvastase koodeksi raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard on kohustuslik rahvusvaheline standard, mis on välja töötatud maailma dopinguvastase programmi osana.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard võeti esimest korda vastu 2004. aastal ja see jõustus 1. jaanuaril 2005. Standardit muudeti 2009., 2010., 2011., 2015. ja 2018. aastal. Lisatud raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard sisaldab standardi muudatusi ning WADA täitevkomitee kiitis selle heaks 20. septembril 2018. See jõustub 1. jaanuaril 2019.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi ametlikku teksti hoiab *WADA* ning see avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui inglis- ja prantsuskeelse teksti vahel on vastuolu, kehtib ingliskeelne tekst.

Avaldaja:

Maailma Dopinguvastane Agentuur
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

Veebileht www.wada-ama.org

Tel + 1 514 904 9232
Faks + 1 514 904 8650
E-post code@wada-ama.org

SISUKORD

ESIMENE OSA: SISSEJUHATUS, KOODEKSI SÄTTED JA MÕISTED	5
1.0 Sissejuhatus ja reguleerimisala	5
2.0 <i>Koodeksi sätteid</i>	5
3.0 Mõisted ja tõlgendamine.....	8
TEINE OSA: STANDARDID JA RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE TEGEMISE KORD 13	
4.0 <i>Raviotstarbelise kasutamise erandi saamine</i>	13
5.0 <i>Dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud kohustused</i>	14
6.0 <i>Raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemise kord</i>	16
7.0 <i>Raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise kord</i>	18
8.0 <i>Raviotstarbelise kasutamise erandi otsuste läbivaatamine WADA poolt</i>	19
9.0 Andmete konfidentsiaalsus.....	20
LISA 1. KOODEKSI ARTIKLI 4.4 VOOSKEEM.....	22

ESIMENE OSA: SISSEJUHATUS, KOODEKSI SÄTTED JA MÕISTED

1.0 Sissejuhatus ja reguleerimisala

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard on kohustuslik *rahvusvaheline standard*, mis on välja töötatud maailma dopinguvastase programmi osana.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi eesmärk on näha ette a) tingimused, mida tuleb täita selleks, et saada *raviotstarbelise kasutamise erand*, millega on lubatud *keelatud aine* esinemine *sportlase proovis* või millega antakse *sportlasele* luba *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamiseks*, *kasutamise katseks*, *valdamiseks* ja/või *manustamiseks* või *manustamise katseks* ravi eesmärgil, b) *dopinguvastaste organisatsioonide* kohustused *raviotstarbelise kasutamise erandite* kohta otsuste tegemisel ja neist teavitamisel, c) *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlemise kord *sportlastele*, d) kord, mida *sportlane* peab järgima, et saavutada ühe *dopinguvastase organisatsiooni* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamine teise *dopinguvastase organisatsiooni* poolt, e) kord, mida WADA järgib *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsuste läbivaatamisel, ning f) ranged konfidentsiaalsust käsitlevad sätted, mis kehtivad *raviotstarbelise kasutamise erandi* menetluse suhtes.

Käesolevas *rahvusvahelises standardis* kasutatud terminid, mis on määratletud *koodeksis*, on kaldkirjas. Käesolevas *rahvusvahelises standardis* määratletud terminid on alla joonitud.

2.0 Koodeksi sätted

Alljärgnevad 2015. aasta *koodeksi* artiklid seonduvad otseselt raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga.

Koodeksi artikkel 4.4. Raviotstarbelise kasutamise erandid

4.4.1 *Keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumist ja/või *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamist* või *kasutamise katset*, *valdamist* või *manustamist* või *manustamise katset* ei loeta dopinguvastase reegli rikkumiseks, kui see on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi alusel võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erandi* sätetega.

4.4.2 *Sportlane*, kes ei tegutse *rahvusvahelisel tasemel*, peab *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks pöörduma oma *riigi dopinguvastase organisatsiooni* poole. Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* taotlust ei rahulda, võib *sportlane* esitada apellatsiooni vaid artiklites 13.2.2 ja 13.2.3 sätestatud riiklikule apellatsiooniorganile.

4.4.3 *Rahvusvahelise taseme sportlane* peab pöörduma asjakohase rahvusvahelise alaliidu poole.

4.4.3.1 Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on juba teinud *sportlasele* konkreetse aine või võtte kasutamiseks *raviotstarbelise kasutamise erandi* ja *raviotstarbelise kasutamise erand* vastab raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustele, peab rahvusvaheline alaliit erandit tunnustama. Kui rahvusvaheline alaliit leiab, et *raviotstarbelise kasutamise erand* ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub erandit tunnustamast, peab ta teavitama sellest *sportlast* ja tema *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni* viivitamatult ning esitama oma põhjendused.

Sportlane või riiklik dopinguvastane organisatsioon võib 21 päeva jooksul asjakohase teate saamisest edastada asja WADALE läbivaatamiseks. Kui asi edastatakse läbivaatamiseks WADALE, jääb riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand kehtima riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (kuid mitte rahvusvahelisel tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate testimiste suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui asja ei edastata läbivaatamiseks WADALE, muutub raviotstarbelise kasutamise erand täielikult kehtetuks pärast 21-päevase läbivaatamiseks edastamise tähtaja möödumist.

- 4.4.3.2 Kui sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon ei ole juba võimaldanud talle konkreetse aine või võtte raviotstarbelise kasutamise erandit, peab sportlane raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks pöörduma otse oma rahvusvahelise alaliidu poole kohe, kui vastav vajadus tekib. Kui rahvusvaheline alaliit (või riiklik dopinguvastane organisatsioon, kui viimane on nõustunud taotlust arutama rahvusvahelise alaliidu nimel) sportlase taotlust ei rahulda, peab ta sellest sportlast viivitamatult teavitama ja edastama oma põhjendused. Kui rahvusvaheline alaliit rahuldab sportlase taotluse, peab ta sellest teavitama mitte üksnes sportlast, vaid ka tema riiklikku dopinguvastast organisatsiooni, ning kui riiklik dopinguvastane organisatsioon leiab, et raviotstarbelise kasutamise erand ei vasta raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustele, võib ta 21 päeva jooksul teate saamisest edastada asja läbivaatamiseks WADALE. Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon edastab asja läbivaatamiseks WADALE, jääb rahvusvahelise alaliidu võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand kehtima rahvusvahelisel tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (kuid mitte riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate testimiste suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon ei edasta asja WADALE läbivaatamiseks, muutub rahvusvahelise alaliidu võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand pärast 21-päevase läbivaatamiseks edastamise tähtaja möödumist kehtivaks ka riiklikul tasemel peetavatel võistlustel.

[Kommentaari artikli 4.4.3 juurde. Kui rahvusvaheline alaliit keeldub tunnustamast riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit vaid põhjusel, et puuduvad ravidokumendid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimuste täitmist, ei peaks asja WADALE läbivaatamiseks edastama. Selle asemel tuleks toimikut täiendada ja esitada see uuesti rahvusvahelisele alaliidule.

Kui rahvusvaheline alaliit otsustab testida sportlast, kes ei tegutse rahvusvahelisel tasemel, peab ta tunnustama raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on sportlasele teinud tema riiklik dopinguvastane organisatsioon.]

4.4.4 *Suurürituste korraldaja* võib nõuda, et *sportlased* taotleksid temalt *raviotstarbelise kasutamise erandit*, kui nad soovivad *üritusega* seoses kasutada *keelatud ainet* või *keelatud võtet*. Sellisel juhul:

4.4.4.1 peab *suurürituse korraldaja* tagama menetluse, mille abil on *sportlasele* võimalik taotleda *raviotstarbelise kasutamise erandit*, kui talle ei ole erandit veel võimaldatud. Kui *raviotstarbelise kasutamise erand* tehakse, kehtib see üksnes sellel *üritusel*;

4.4.4.2 kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* või rahvusvaheline alaliit on juba teinud *sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi* ning see on kooskõlas *raviotstarbelise kasutamise erandite* rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, peab *suurürituse korraldaja* erandit tunnustama. Kui *suurürituse korraldaja* leiab, et *raviotstarbelise kasutamise erand* ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub seetõttu erandit tunnustamast, peab ta sellest *sportlast* viivitamatult teavitama ja selgitama põhjuseid;

4.4.4.3 *suurürituse korraldaja* otsusele mitte tunnustada või võimaldada *raviotstarbelise kasutamise erandit* võib *sportlane* esitada apellatsiooni üksnes sõltumatule organile, mille *suurürituse korraldaja* on selleks puhuks loonud või nimetanud. Kui *sportlane* apellatsiooni ei esita (või seda ei rahuldata), ei ole tal õigust konkreetset ainet või võtet *üritusega* seoses kasutada, kuid kõik asjakohase aine või võtte *raviotstarbelise kasutamise erandid*, mille tema *riiklik dopinguvastane organisatsioon* või rahvusvaheline alaliit on teinud, jäävad *ürituseväliselt* kehtima.

[Kommentaar artikli 4.4.4.3 juurde. Näiteks võib konkreetsete ürituste sõltumatu apellatsioonioorganina tegutseda spordiarbitraažikohtu selleks puhuks loodud osakond või muu sarnane organ, samuti võib selle ülesande endale võtta WADA. Kui ei spordiarbitraažikohus ega ka WADA seda ülesannet ei täida, jätab WADA endale õiguse (kuid mitte kohustuse) vaadata artikli 4.4.6 alusel läbi raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid, mis on langetatud mis tahes ajal selle üritusega seoses.]

4.4.5 Kui *dopinguvastane organisatsioon* otsustab võtta *proovi isikult*, kes ei ole *rahvusvahelise* või *riikliku taseme sportlane*, ja see *isik* kasutab *keelatud ainet* või *keelatud võtet* ravieesmärgil, võib *dopinguvastane organisatsioon* lubada tal taotleda *raviotstarbelise kasutamise erandit* tagasiulatuvalt.

4.4.6 WADA peab vaatama läbi rahvusvahelise alaliidu otsuse mitte tunnustada *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erandit*, mille on edastanud WADALE *sportlane* või *sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon*. Peale selle peab WADA vaatama läbi talle *sportlase riikliku dopinguvastase organisatsiooni* poolt edastatud rahvusvahelise alaliidu otsuse teha *raviotstarbelise kasutamise erand*. WADA võib puudutatud isikute taotlusel või omal algatusel igal ajal läbi vaadata ka mis tahes muid *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuseid. Kui läbivaadatav *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsus on kooskõlas *raviotstarbelise kasutamise erandite* rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, ei sekku WADA asjasse. Kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsus ei ole kooskõlas nimetatud tingimustega, muudab WADA seda.

[Kommentaar artikli 4.4.6 juurde. WADAl on õigus nõuda tasu, et katta kulud, mis kaasnevad a) mis tahes otsuste kohustusliku läbivaatamisega artikli 4.4.6 alusel ja b)

mis tahes otsuse omal algatusel läbivaatamisega, kui läbivaadatav otsus muudetakse ära.]

- 4.4.7 *Sportlane ja/või sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon võib mis tahes raviotstarbelise kasutamise erandi kohta rahvusvahelise alaliidu poolt (või riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt, kui viimane on nõustunud arutama taotlust rahvusvahelise alaliidu nimel) tehtud otsuse peale, mida WADA ei ole läbi vaadanud või mille WADA on läbi vaadanud, kuid jätnud muutmata, esitada apellatsiooni vaid spordiarbitraažikohtule.*

[Kommentaar artikli 4.4.7 juurde. Sellistel juhtudel esitatakse apellatsioon rahvusvahelise alaliidu poolt raviotstarbelise kasutamise erandi kohta langetatud otsuse peale, mitte WADA otsuse peale raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsust mitte läbi vaadata või (läbivaadatud otsust) mitte muuta. Raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsuse peale apellatsiooni esitamise tähtaeg ei hakka kulgema enne, kui WADA on oma otsuse teatavaks teinud. Igal juhul ja sõltumata sellest, kas WADA on otsuse läbi vaadanud või mitte, teavitatakse WADAt apellatsioonist, et viimane saaks menetluses soovi korral osaleda.]

- 4.4.8 *WADA otsuse peale muuta raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsust võivad sportlane, riiklik dopinguvastane organisatsioon ja/või asjakohane rahvusvaheline alaliit esitada apellatsiooni üksnes spordiarbitraažikohtule.*
- 4.4.9 *Kui raviotstarbelise kasutamise erandi saamise/tunnustamise või raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsuse läbivaatamise taotlus on nõuetekohaselt esitatud ja selle suhtes ei ole menetlust alustatud mõistliku aja jooksul, loetakse, et taotlus on jäetud rahuldamata.*

Koodeksi artikkel 13.4. Raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud apellatsioonkaebused

Raviotstarbelise kasutamise erandiga seotud otsuste peale võib esitada apellatsioonkaebuse üksnes artiklis 4.4 sätestatud korras.

3.0 Mõisted ja tõlgendamine

- 3.1 2015. aasta koodeksis määratletud terminid, mida kasutatakse käesolevas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis, on alljärgnevad.

ADAMS – dopinguvastase tegevuse haldus- ja juhtimissüsteem (ADAMS) on veebipõhine andmebaasi haldusvahend teabe sisestamiseks, säilitamiseks, jagamiseks ja edastamiseks ning see on loodud huvirühmade ja WADA abistamiseks nende dopinguvastases tegevuses, arvestades andmekaitsealaseid õigusakte.

Manustamine – keelatud aine andmine teisele isikule kasutamiseks või kasutamise katseks, keelatud võtte kasutamine teise isiku peal või katse seda teha, keelatud aine või keelatud võttega varustamine, eeltoodu kontrollimine või eeltoodu võimaldamine või muul viisil osalemine teise isiku poolt keelatud aine või keelatud võtte kasutamises või kasutamise katses. Mõiste ei hõlma meditsiinipersonali heauskseid toiminguid keelatud aine või keelatud võttega, mida kasutatakse tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, samuti ei hõlma mõiste keelatud aineid, mis ei ole keelatud võistlusvälise testimise korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud

kokku näitavad, et *keelatud ained* ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

Halb analüütiline leid – WADA akrediteeritud või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori aruanne, milles kinnitatakse kooskõlas rahvusvahelise laborite standardi ja sellega seotud tehniliste dokumentidega *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* (sealhulgas endogeensete ainete suurte koguste) või *keelatud võtte* kasutamise tõendite olemasolu *proovis*.

Dopinguvastane organisatsioon – *dopingukontrolli* mis tahes osa algatamist, elluviimist või jõustamist käsitlevate reeglite kehtestamise eest vastutav *allakirjutaja*. Selleks on näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, muud *suurürituste korraldajad*, kes korraldavad oma *üritustel testimist*, WADA, rahvusvahelised alaliidud ja *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid*.

Sportlane – mis tahes *isik*, kes võistleb mingil spordialal rahvusvahelisel tasemel (kooskõlas iga rahvusvahelise alaliidu kehtestatud määratlusega) või riiklikul tasemel (kooskõlas iga *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kehtestatud määratlusega). *Dopinguvastasel organisatsioonil* on õigus kohaldada dopinguvastaseid reegleid ka *sportlase* suhtes, kes ei ole ei *rahvusvahelise taseme* ega ka *riikliku taseme sportlane*, ja sel moel laiendada talle mõiste „sportlane” kehtivust. *Sportlaste* puhul, kes ei ole ei *rahvusvahelise taseme* ega ka *riikliku taseme sportlased*, võib *dopinguvastane organisatsioon* otsustada korraldada *testimist* piiratud ulatuses või loobuda *testimisest*, analüüsida *proove* mitte kogu *keelatud ainete* nimistu ulatuses, nõuda asukohateavet piiratud ulatuses või loobuda selle nõudmisest või mitte nõuda varem tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandeid*. Kuid kui *sportlane*, kes on *dopinguvastase organisatsiooni* volialas ja võistleb rahvusvahelisest või riiklikust tasemest madalamal tasemel, paneb toime artiklis 2.1, 2.3 või 2.5 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise, tuleb kohaldada *koodeksis* (välja arvatud artiklis 14.3.2) sätestatud *tagajärgi*. Artiklite 2.8 ja 2.9 ning dopinguvastase teavitus- ja koolitustegevuse tähenduses on *sportlane* iga *isik*, kes tegeleb spordiga mis tahes *allakirjutaja*, valitsuse või muu *koodeksi* heakskiitnud spordiorganisatsiooni volialas.

[Kommentaar. Sellest mõistest selgub, et koodeksi dopinguvastased reeglid kehtivad kõigi rahvusvahelise ja riikliku taseme sportlaste kohta, kusjuures rahvusvahelisel tasemel spordi ja riiklikul tasemel spordi täpsed määratlused sätestatakse vastavalt rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglites. Mõiste võimaldab igal riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil omal äranägemisel laiendada oma dopinguvastast programmi nõnda, et see hõlmaks rahvusvahelise või riikliku taseme sportlaste kõrval ka madalamal tasemel võistlevaid isikuid või isikuid, kes tegelevad kehakultuuriga, kuid ei osale üldse võistlustel. Seega võib riiklik dopinguvastane organisatsioon otsustada testida näiteks tervisespordi tasemel võistlevaid isikuid, kuid mitte nõuda neilt, et neile oleks enne tehtud raviotstarbelise kasutamise erand. Kuid dopinguvastase reegli rikkumine, mis seisneb halvas analüütilises leius või manipuleerimises, toob kaasa kõik koodeksis (välja arvatud artiklis 14.3.2) sätestatud tagajärjed. Riikliku dopinguvastase organisatsiooni otsustada on see, kas tagajärgi kohaldatakse nende tervisesportlaste suhtes, kes küll tegelevad kehakultuuriga, kuid ei osale kunagi võistlustel. Samamoodi võib suurürituse korraldaja, kes korraldab üritust meistri tasemega võistlejatele, otsustada võistlejaid testida, kuid mitte analüüsida proove

kogu keelatud ainete nimistu ulatuses. Dopinguvastane teavitus- ja koolitustegevus peaks hõlmama kõigil tasemetel võistlevaid isikuid.]

Koodeks – maailma dopinguvastane koodeks.

Võistlus – ühekordne võidujooks, partii, mäng või ainukordne spordivõistlus. Näiteks korvpallimäng või 100 meetri jooksu finaali olümpiamängudel kergejõustikus. Etapipõhiste võistluste ja muude spordivõistluste korral, kus auhindu jagatakse igapäevaste tulemuste või muude vahetulemuste põhjal, tehakse *võistluse* ja *ürituse* vahel vahet asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglites sätestatud korras.

Üritus – üksikute *võistluste* sari, mille korraldab üks juhtorgan (nt olümpiamängud, FINA maailmameistrivõistlused või Panameerika mängud).

Võistlussisene – kui rahvusvahelise alaliidu või asjaomase *ürituse* juhtorgani reeglites ei ole sätestatud teisiti, tähendab mõiste „*võistlussisene*” ajavahemikku, mis algab kaksteist tundi enne *võistlust*, milles osalejana on *sportlane* registreeritud, ning kestab vastava *võistluse* ja *võistlusega* seotud *proovi* võtmise lõpuni.

[Kommentaari. Rahvusvaheline alaliit või ürituse juhtorgan võib määrata, et mõistega „võistlussisene” hõlmatud ajavahemik erineb mõistega „ürituse aeg” hõlmatud ajavahemikust.]

Rahvusvahelise taseme sportlane – *sportlased*, kes osalevad rahvusvahelise alaliidu määratletud rahvusvahelise tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

[Kommentaari. Kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga võib rahvusvaheline alaliit määrata tingimused, mille alusel loetakse sportlased rahvusvahelise taseme sportlasteks, nt paremusjärjestus, konkreetsetel rahvusvahelistel üritustel osalemine, litsentsitüüp jne. Kuid need tingimused tuleb avaldada selges ja konkreetses vormis, et sportlased saaks kiiresti ja kerge vaevaga teha kindlaks, millal neid loetakse rahvusvahelise taseme sportlasteks. Näiteks kui tingimuseks on osalemine teatud rahvusvahelistel üritustel, peab rahvusvaheline alaliit avaldama nende rahvusvaheliste ürituste loetelu.]

Suurürituste korraldajad – riiklike olümpiakomiteede kontinentaalsed liidud ja muud mitut spordiala hõlmavad rahvusvahelised organisatsioonid, mis tegutsevad mis tahes kontinentaalse, piirkondliku või muu *rahvusvahelise ürituse* juhtorganina.

Riiklik dopinguvastane organisatsioon – juriidiline isik (juriidilised isikud), millele iga riik on omistanud peamise pädevuse ning pannud kohustuse kehtestada ja rakendada dopinguvastaseid reegleid, juhtida *proovide* võtmist, hallata testitulemusi ning arutada asju riiklikul tasandil. Kui pädev(ad) riiklik(ud) võimuorgan(id) ei ole niisugust üksust määranud, on selliseks juriidiliseks isikuks vastava riigi *riiklik olümpiakomitee* või viimase osutatud isik.

Riikliku taseme sportlane – *sportlased*, kes osalevad *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* määratletud riikliku tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

Valdamine – tegelik otsene *valdus* või kaudne *valdus* (mis on olemas vaid juhul, kui *isikul* on ainukontroll *keelatud aine* või *keelatud võtte* üle või *keelatud aine* või *keelatud võtte* asukohaks olevate ruumide üle või ta kavatses teha kontrolli *keelatud aine* või *keelatud võtte* või nimetatud ruumide üle), kuid kui *isikul* puudub ainukontroll

keelatud aine või *keelatud võtte* üle või *keelatud aine* või *keelatud võtte* asukohaks olevate ruumide üle, on kaudne *valdus* olemas vaid juhul, kui *isik* oli teadlik *keelatud aine* või *keelatud võtte* olemasolust ja kavatses seda kontrollida. Siiski ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes *valdamine*, kui *isik* on enne mis tahes teate saamist selle kohta, et ta on rikkunud dopinguvastast reeglit, astunud samme, mis näitavad, et *isik* ei kavatsenud kunagi *valdust* omandada ja on *valdusest* loobunud, teavitades sellest sõnaselgelt *dopinguvastast organisatsiooni*. Arvestamata käesolevas mõistes sisalduvaid vastupidiseid sätteid, tähendab *keelatud aine* või *keelatud võtte* ostmine (sh elektroonilisel või muul viisil), et *valdajaks* on ostu sooritanud isik.

[Kommentaar. Selle mõiste järgi tähendaks sportlase autost leitud steroidid rikkumist, välja arvatud juhul, kui sportlane tõendab, et autot kasutas keegi teine; niisugusel juhul peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et kuigi sportlasel ei olnud ainukontrolli auto üle, oli sportlane steroididest teadlik ja kavatses need oma kontrolli alla saada. Samamoodi peab dopinguvastane organisatsioon juhul, kui steroide avastatakse sportlase ja tema abikaasa ühise kontrolli all olevast kodusest apteegist, tõendama, et sportlane oli steroididest teadlik ja kavatses neid kontrollida. Ainuüksi keelatud aine ostmine tähendab selle valdamist isegi juhul, kui see toode näiteks ei saabu kohale, selle saab keegi teine või see saadetakse kolmanda isiku aadressile.]

Keelatud ainete ja keelatud võtete nimekiri – nimekiri, milles on loetletud *keelatud ained* ja *keelatud võtted*.

Keelatud võtte – mis tahes võtte, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas*.

Keelatud aine – mis tahes aine, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas*.

Allakirjutajad – *koodeksile* alla kirjutanud juriidilised isikud, kes on artiklis 23 sätestatud korras võtnud kohustuse *koodeksit* täita.

Testimine – *dopingukontrolli* osa, mis hõlmab testiplaani kavandamist, *proovide* võtmist, *proovide* käitlemist ja *proovide* vedu laborisse.

Raviotstarbelise kasutamise erand (TUE)– artiklis 4.4 sätestatud raviotstarbelise kasutamise erand.

Kasutamine – mis tahes *keelatud aine* või *keelatud võtte* tarvitamine, rakendamine, sissevõtmine, süstimine või muul viisil tarbimine.

WADA – Maailma Dopinguvastane Agentuur.

3.2 Täiendavad, eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse rahvusvahelises standardis määratletud ning selles raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis kasutatud terminid on alljärgnevad.

Isikuandmed – andmed, sealhulgas delikaatsed isikuandmed, mis puudutavad tuvastatud või tuvastatavat *osalejat* või muid *isikuid*, kelle andmeid töödeldakse üksnes *dopinguvastase organisatsiooni* dopinguvastase tegevuse raames.

[3.2 Kommentaar. On kokku lepitud, et isikuandmed hõlmavad muu hulgas andmeid, mis puudutavad sportlase nime, sünniaega, kontaktandmeid ja spordivaldkonnaga

seotud ühendusi, asukohta, määratud raviotstarbelise kasutamise erandeid (kui neid on), dopingutestide tulemusi ning tulemuste haldust (sealhulgas distsiplinaarasjade arutamist, apellatsioonkaebusi ja karistusi). Isikuandmed hõlmavad ka isiklike andmeid ja kontaktteavet, mis puudutavad muid isikuid, näiteks meedikuid ja teisi isikuid, kes teevad sportlasega koostööd, ravivad või abistavad teda dopinguvastase tegevuse raames. Sellised andmed jäävad isikuandmeteks ning nende suhtes kohaldatakse käesolevat standardit kogu nende töötlemise vältel, olenemata sellest, kas asjaomane isik on endiselt organiseeritud spordiga seotud.]

- 3.3** Täiendavad, raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi kesksed määratletud mõisted on alljärgnevad.

Raviotstarbeline – haigusseisundi ravimisega seonduv seisundit leevendavate vahendite või võtete abil või ravi pakkuv või ravimisel abiks olev.

Raviotstarbelise kasutamise erandite komitee (TUEK) – dopinguvastase organisatsiooni loodud kolleegium, mis arutab raviotstarbelise kasutamise erandite taotlusi.

WADA TUEK – WADA loodud kolleegium, mis vaatab läbi muude dopinguvastaste organisatsioonide otsuseid raviotstarbelise kasutamise erandite kohta.

- 3.4** Tõlgendamine

- 3.4.1 Kui ei ole sätestatud teisiti, tähendavad alljärgnevas tekstis sisalduvad viited artiklitele viiteid raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi artiklitele.
- 3.4.2 Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi sätete juures olevaid kommentaare kasutatakse käesoleva *rahvusvahelise standardi* tõlgendamiseks.
- 3.4.3 Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi ametlikku teksti hoiab WADA ning see avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui ingliskeelne ja prantsuskeelne tekst on vastuolus, lähtutakse ingliskeelsest tekstist.

TEINE OSA: STANDARDID JA RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE TEGEMISE KORD

4.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi saamine

- 4.1 Sportlasele võidakse teha raviotstarbelise kasutamise erand üksnes juhul, kui ta tõendab, et täidetud on kõik alljärgnevad tingimused.
- Asjakohane keelatud aine või keelatud võtte on vajalik ägeda või kroonilise haigusseisundi ravimiseks ja kui keelatud ainet või keelatud võtet ei kasutataks, halveneks sportlase tervis märkimisväärselt.
 - Keelatud aine või keelatud võtte raviotstarbeline kasutamine ei paranda suure tõenäosusega sooritusvõimet ulatuslikumalt, kui on ootuspärane sportlase normaalse tervisliku seisundi taastumisel pärast ägeda või kroonilise haigusseisundi ravi.
 - Keelatud aine või keelatud võtte kasutamisele ei ole muud mõistlikku raviotstarbelist alternatiivi.
 - Keelatud aine või keelatud võtte kasutamise vajadus ei tulene tervikuna ega osaliselt niisuguse aine või meetodi varasemast kasutamisest (ilma raviotstarbelise kasutamise erandita), mis oli selle kasutamise ajal keelatud.

[Kommentaari artikli 4.1 juurde. Nimetatud tingimuste kohaldamisel konkreetse haigusseisundi korral tuleks lähtuda WADA veebilehele postitatud WADA dokumentidest pealkirjaga „Meditiiniline teave raviotstarbelise kasutamise erandite komiteede otsuste toetuseks“.]

- 4.2 Kui ükski artiklis 4.3 sätestatud eranditest ei kohaldu, peab sportlane, kellel on vaja kasutada keelatud ainet või keelatud võtet raviotstarbel, enne asjaomase aine või meetodi kasutamist või valdamist hankima raviotstarbelise kasutamise erandi.
- 4.3 Sportlasele võib keelatud aine või keelatud võtte raviotstarbeliseks kasutamiseks anda nõusoleku tagasiulatuvalt (st teha raviotstarbelise kasutamise erandi tagasiulatuvalt) üksnes juhul, kui:

- vajalik oli erakorraline ravi või ägeda haigusseisundi ravi või
- muudel erandlikel asjaoludel ei olnud sportlasele piisavalt aega või võimalust esitada enne proovi võtmist raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust või ei olnud TUEKil piisavalt aega ega võimalust seda taotlust enne proovi võtmist arutada või
- kehtivate reeglite kohaselt pidi sportlane taotlema (vt kommentaari artikli 5.1 juures) või on sportlasele lubatud taotleda (vt koodeksi artikkel 4.4.5) raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt või

[Kommentaari artikli 4.3 punkti c juurde. Niisugustel sportlastel soovitatakse tungivalt olla valmis esitama ravidokumente, et tõendada artiklis 4.1 sätestatud raviotstarbelise kasutamise erandite tingimuste täitmist, juhul kui pärast proovi võtmist on vaja esitada taotlus tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks.]

- d. WADA ja dopinguvastane organisatsioon, kellele esitatakse või tuleks esitada taotlus tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks, on kokku leppinud, et õigluse põhimõtete kohaselt tuleb teha tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erand.

[Kommentaar artikli 4.3 punkti d juurde. Kui WADA ja/või dopinguvastane organisatsioon ei nõustu artikli 4.3 punkti d kohaldamisega, ei või selle kohta esitada vastuväiteid ei dopinguvastase reegli rikkumise menetluse raames kaitseargumendina, apellatsioonkaebuses ega muul moel.]

5.0 Dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud kohustused

- 5.1 Koodeksi artiklis 4.4 on sätestatud, a) millistel dopinguvastastel organisatsioonidel on õigus teha raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid, b) kuidas peaks muud dopinguvastased organisatsioonid niisuguseid raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid tunnustama ja järgima ning c) millal võib raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid läbi vaadata ja/või apelleerida.

[Kommentaar artikli 5.1 juurde. Vt lisast 1 vooskeemi, millega võetakse kokku koodeksi artikli 4.4 põhisätted.]

Koodeksi artiklis 4.4.2 on täpsustatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni õigust teha raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid nende sportlaste suhtes, kes ei tegutse rahvusvahelisel tasemel. Kui tekib vaidlus selle üle, milline riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks tegelema sellise sportlase raviotstarbelise kasutamise erandi taotlusega, kes ei tegutse rahvusvahelisel tasemel, teeb otsuse WADA. WADA otsus on lõplik ega kuulu edasikaebamisele.

Kui riiklikust poliitikast tulenevate nõuete ja kohustuslike normide tõttu eelistab riiklik dopinguvastane organisatsioon oma testiplaanis teatud spordialasid teistele (nagu on ette nähtud rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi artiklis 4.4.1), võib riiklik dopinguvastane organisatsioon keelduda arutamast mõnede või kõikide mitteprioriteetsete spordialadega tegelevate sportlaste eelnevaid raviotstarbelise kasutamise erandi taotlusi, kuid sellisel juhul tuleb võimaldada kõikidel sellistel sportlastel taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt, kui neilt võetakse hiljem proov. Riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks asjaomaste sportlaste jaoks avaldama vastava eeskirja oma veebilehel.]

- 5.2 Kõik riiklikud dopinguvastased organisatsioonid, rahvusvahelised alaliidud ja suurürituste korraldajad peavad asutama TUEKi, mis arutab seda, kas raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks või tunnustamiseks esitatud taotlused on kooskõlas artiklis 4.1 sätestatud tingimustega.

[Kommentaar artikli 5.2 juurde. Kuigi suurürituse korraldaja võib otsustada tunnustada olemasolevaid raviotstarbelise kasutamise erandeid automaatselt, peab üritusel osalevate sportlaste jaoks kehtestama korra uue raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks, kui selleks vajadus tekib. Iga suurürituse korraldaja otsustab, kas loob selleks oma TUEKi või tellib selle töö lepingu alusel kolmandalt isikult (nt organisatsioonilt Sport Accord). Igal juhul on eesmärk tagada, et sellistel üritustel võistlevad sportlased saavad hankida raviotstarbelise kasutamise erandeid kiiresti ja tõhusalt enne võistleva asumist.]

- a. TUEKi peaks kuuluma vähemalt kolm arsti, kellel on kogemusi *sportlaste* eest hoolitsemises ja nende ravimises ning kellel on põhjalikud teadmised kliinilisest, spordi- ja treeningmeditsiinist. Puudega *sportlaste* korral peab vähemalt ühel TUEKi liikmel olema üldisi kogemusi puudega *sportlaste* eest hoolitsemises ja nende ravimises või konkreetseid kogemusi seoses asjaomase *sportlase* erilise puudega (eriliste puuetega).
- b. Et tagada otsuste sõltumatus, ei tohi vähemalt enamikul TUEKi liikmetest olla neid ametisse määranud *dopinguvastases organisatsioonis* poliitilisi kohustusi. Kõik TUEKi liikmed peavad allkirjastama huvide konfliktide vältimise ja konfidentsiaalsuskohustuse kinnituse. (Selle vorm on kättesaadav *WADA* veebilehelt.)

5.3 Iga riiklik *dopinguvastane organisatsioon*, rahvusvaheline alaliit ja *suurürituse korraldaja* peab kehtestama arusaadava korra selle kohta, kuidas taotleda tema TUEKilt *raviotstarbelise kasutamise erandit*, mis on kooskõlas käesoleva *rahvusvahelise standardiga*. Samuti peab ta korra üksikasjad avaldama (vähemalt) nii, et postitab asjakohase teabe oma veebilehele nähtavasse kohta ja edastab nimetatud teabe ka *WADALE*. *WADA* võib sama teabe oma veebilehel uuesti avaldada.

5.4 Iga riiklik *dopinguvastane organisatsioon*, rahvusvaheline alaliit ja *suurürituse korraldaja* peab viivitamatult *ADAMSi* või muu *WADA* poolt heakskiidetud süsteemi kaudu teavitama (inglise või prantsuse keeles) kõikidest oma TUEKi otsustest teha *raviotstarbelise kasutamise erand* või seda mitte teha ning kõikidest otsustest tunnustada või mitte tunnustada teiste *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsuseid. Kui tehakse *raviotstarbelise kasutamise erand*, avaldatakse alljärgnev teave (inglise või prantsuse keeles):

- a. mitte üksnes lubatud aine või võte, vaid ka lubatud doos(id), *manustamise* sagedus ja viis, samuti *raviotstarbelise kasutamise erandi* kehtivus ning kõik tingimused, mis on seoses *raviotstarbelise kasutamise erandiga* seatud, ning
- b. *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlus koos asjakohaste kliiniliste andmetega (tõlgitud inglise või prantsuse keelde), mis tõendavad, et vastava *raviotstarbelise kasutamise erandiga* seoses on artikli 4.1 tingimused täidetud (see tehakse kättesaadavaks vaid *WADALE*, *sportlase riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule ning sellele *suurürituse korraldajale*, kes korraldab *üritust*, kus *sportlane* soovib võistelda).

[Kommentaari artikli 5.4 juurde. *ADAMSi* kasutamine lihtsustab oluliselt *raviotstarbelise kasutamise erandite tunnustamist*.]

5.5 Kui riiklik *dopinguvastane organisatsioon* teeb *sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi*, peab ta *sportlast* kirjalikult hoiatama sellest, et a) see *raviotstarbelise kasutamise erand* kehtib vaid riiklikul tasandil ning b) kui *sportlasest* saab *rahvusvahelise taseme sportlane* või ta võistleb *rahvusvahelisel üritusel*, ei kehti *raviotstarbelise kasutamise erand* sellel *üritusel*, välja arvatud juhul, kui asjaomane rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* seda kooskõlas artikliga 7.1 tunnustab. Seejärel peaks *riiklik dopinguvastane organisatsioon* aitama *sportlasel* teha kindlaks, millal ta peab *raviotstarbelise kasutamise erandi* rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale* tunnustamiseks esitama, ning juhendama ja toetama *sportlast* tunnustamismenetluse vältel.

- 5.6** Iga rahvusvaheline alaliit ja *suurürituse korraldaja* peab avaldama teate (postitades selle vähemalt oma veebilehele nähtavasse kohta ja saates selle *WADA*le), milles on selgelt märgitud, 1) millised tema volialasse kuuluvad *sportlased* peavad temalt taotlema *raviotstarbelise kasutamise erandit* ja millal seda tuleb teha, 2) milliseid teiste *dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuseid tunnustab ta taotlust esitamata automaatselt kooskõlas artikli 7.1 punktiga a ning 3) millised teiste *dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise erandi* otsused tuleb esitada talle tunnustamiseks kooskõlas artikli 7.1 punktiga b. *WADA* võib teate oma veebilehel uuesti avaldada.
- 5.7** *Raviotstarbelise kasutamise erand*, mille on *sportlasele* teinud *riiklik dopinguvastane organisatsioon*, ei kehti, kui *sportlasest* saab *rahvusvahelise taseme sportlane* või kui ta võistleb *rahvusvahelisel üritusel*, välja arvatud juhul ja alles siis, kui asjaomane *rahvusvaheline alaliit* tunnustab seda *raviotstarbelise kasutamise erandit* kooskõlas artikliga 7.0. *Raviotstarbelise kasutamise erand*, mille on *sportlasele* teinud rahvusvaheline alaliit, ei kehti, kui *sportlane* võistleb *suurürituse korraldaja* korraldatud *rahvusvahelisel üritusel*, välja arvatud juhul ja alles siis, kui asjaomane *suurürituse korraldaja* tunnustab seda *raviotstarbelise kasutamise erandit* kooskõlas artikliga 7.0. Seega, kui (vastavalt kas) rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* keeldub *raviotstarbelise kasutamise erandit* tunnustamast, ei või (arvestades *sportlase* õigust otsuse läbivaatamisele ja apelleerimisele) nimetatud rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale* antud vastuses toetuda sellele *raviotstarbelise kasutamise erandile* ja sellega õigustada *raviotstarbelise kasutamise erandis* märgitud keelatud aine või keelatud võtte sisaldumist *proovis*, *kasutamist*, *valdamist* või *manustamist*.

6.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemise kord

- 6.1** *Sportlane*, kes vajab *raviotstarbelise kasutamise erandit*, peaks seda taotlema esimesel võimalusel. *Raviotstarbelise kasutamise erandit* nende ainete suhtes, mis on keelatud vaid *võistlussiseselt*, peaks *sportlane* taotlema vähemalt 30 päeva enne oma järgmist *võistlust*, kui tegemist ei ole häda- või erandolukorraga. *Sportlane* peaks taotluse esitama oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile*, rahvusvahelisele alaliidule ja/või *suurürituse korraldajale* (nagu vaja), kasutades selleks olemasolevat *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluse vormi. *Dopinguvastased organisatsioonid* teevad taotluse vormi, mida nad soovivad, et *sportlased* kasutaksid, oma veebilehel allalaaditavaks. Vorm peab põhinema *WADA* veebilehel avaldatud *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluse vormil (*TUE Application Form*). *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad näidist muuta, lisades sellesse täiendava teabe välju, kuid ühtki osa või punkti ei tohi kustutada.
- 6.2** *Sportlane* peaks esitama *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluse asjakohasele *dopinguvastasele organisatsioonile ADAMSi* kaudu või muul, *dopinguvastase organisatsiooni* poolt ettenähtud moel. Taotlusele tuleb lisada:
- nõuetekohase väljaõppega arsti kinnitus selle kohta, et *sportlasel* on konkreetset *keelatud ainet* või *keelatud võtet* vaja kasutada raviotstarbel, ning
 - põhjalik haiguslugu, sealhulgas algse diagnoosi pannud arsti(de) koostatud dokumendid (kui võimalik) ning kõikide taotlusega seotud läbivaatuste, laboratoorsete uuringute ja piltkujutiste tulemused.

[Kommentaari artikli 6.2 punkti b juurde. Diagnoosi, ravi ja kehtivusaja kohta teabe andmisel tuleks lähtuda WADA dokumentidest pealkirjaga „Meditsiiniline teave raviotstarbelise kasutamise erandite komiteede otsuste toetuseks”.]

- 6.3** *Sportlane peaks jätma endale koopia kogu raviotstarbelise kasutamise erandi taotlusest ning lisamaterjalist ja teabest, mis esitati taotluse toetuseks.*
- 6.4** *TUEK arutab taotlust alles siis, kui on saanud nõuetekohaselt täidetud taotluse koos kõigi asjakohaste dokumentidega. Mittetäielikud taotlused tagastatakse sportlasele täiendamiseks ja uuesti esitamiseks.*
- 6.5** *TUEK võib nõuda sportlaselt või tema arstilt lisateavet või -lõbivaatusi, piltkujutisi või muid andmeid, mida ta peab vajalikuks sportlase taotluse lahendamisel, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperthe või teadlasi.*
- 6.6** *Kulud, mis sportlasel tekivad raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse esitamisega ja selle TUEKi nõudel täiendamiseks, kannab sportlane.*
- 6.7** *TUEK otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte, esimesel võimalusel ning tavaliselt (st kui ei ole tegemist erandlike asjaoludega) 21 päeva jooksul täieliku taotluse saamisest. Kui raviotstarbelise kasutamise erandi taotlus esitatakse mõistliku aja võrra enne üritust, peab TUEK andma endast parima, et väljastada otsus enne ürituse algust.*
- 6.8** *TUEKi otsus edastatakse kirjalikult sportlasele ning see tuleb teha kättesaadavaks WADALE ja muudele dopinguvastastele organisatsioonidele ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu kooskõlas artikliga 5.4.*
- a. *Raviotstarbelise kasutamise erandi tegemise otsuses tuleb märkida asjakohase keelatud aine või keelatud võtte TUEKi poolt lubatud doos(id) ning manustamise sagedus, viis ja kestus, võttes arvesse kliinilisi asjaolusid, samuti tuleb esitada seoses raviotstarbelise kasutamise erandiga seatud tingimused.*
- b. *Raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse rahuldamata jätmise otsuses tuleb selgitada rahuldamata jätmise põhjust (põhjuseid).*
- 6.9** *Igal raviotstarbelise kasutamise erandil on kindel kehtivusaeg, mille määrab TUEK ja mille möödumisel lõpeb raviotstarbelise kasutamise erand automaatselt. Kui sportlane peab jätkama keelatud aine või keelatud võtte kasutamist pärast erandi lõppemist, peab ta esitama taotluse uue raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks piisavalt kaua enne raviotstarbelise kasutamise erandi kehtivusaja lõppu, et oleks küllaldaselt aega taotluse kohta otsuse tegemiseks enne erandi lõppemist.*
- [Kommentaari artikli 6.9 juurde. Erandi kehtivusaja määramisel tuleks lähtuda WADA dokumentidest pealkirjaga „Meditsiiniline teave raviotstarbelise kasutamise erandite komiteede otsuste toetuseks”.]*
- 6.10** *Raviotstarbelise kasutamise erand tunnistatakse kehtetuks enne selle kehtivusaja möödumist, kui sportlane ei täida viivitamatult kõiki raviotstarbelise kasutamise erandi teinud dopinguvastase organisatsiooni määratud nõudeid või tingimusi. Samuti võib WADA apellatsioonimenetluse käigus raviotstarbelise kasutamise erandi otsuse ära muuta.*
- 6.11** *Kui halb analüütiline leid väljastatakse peatselt pärast seda, kui vastava keelatud aine kohta tehtud raviotstarbelise kasutamise erand on lõppenud, kehtetuks tunnistatud või sellekohane otsus ära muudetud, otsustab see dopinguvastane organisatsioon,*

mis tegeleb *halva analüütilise leiu* esialgse läbivaatusega (koodeksi artikkel 7.2), kas leid on kooskõlas *keelatud aine kasutamise*ga enne *raviotstarbelise kasutamise erandi* lõppemist, kehtetuks tunnistamist või äramuutmist. Kui see on nii, ei tähenda niisugune *kasutamine* (ja sellest tulenev *keelatud aine* sisaldumine *sportlase proovis*) dopinguvastase reegli rikkumist.

- 6.12** Kui pärast *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemist vajab *sportlane keelatud ainet* või *keelatud võtet raviotstarbelise kasutamise erandis* märgitust oluliselt erinevas doosis või on nimetatud ainet või võtet vaja manustada oluliselt erineva sagedusega, erineval viisil või erineva kestusega, peab *sportlane* taotlema uut *raviotstarbelise kasutamise erandit*. Kui *keelatud aine* või *keelatud võtte* ilmumine *proovis* või selle *kasutamise, valdamise* või *manustamine* ei ole kooskõlas tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* tingimustega, ei takista *sportlasele* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand* dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamist.

7.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise kord

- 7.1** Koodeksi artikli 4.4 järgi peavad *dopinguvastased organisatsioonid* tunnustama teiste *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandeid*, mis on kooskõlas artikli 4.1 tingimustega. Seega, kui *sportlase* kohta hakkavad kehtima rahvusvahelise alaliidu või *suurürituse korraldaja raviotstarbelise kasutamise erandi* nõuded ja *sportlasele* on juba tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand*, ei ole tal vaja esitada rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale* taotlust uue *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks. Selle asemel kehtib alljärgnev.

- a. Rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* võib avaldada teate selle kohta, et ta tunnustab automaatselt koodeksi artikli 4.4 kohaselt tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuseid (või teatud osa nimetatud otsustest, nt konkreetsete *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud otsuseid või konkreetsete *keelatud ainete* kohta käivaid otsuseid), kui niisugustest *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsustest on teatatud kooskõlas artikliga 5.4 ja need on seetõttu WADALE läbivaatamiseks kättesaadavad. Kui *sportlasele* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand* kuulub niisuguste erandite hulka, mida tunnustatakse *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemise ajal automaatselt, ei ole *sportlasel* vaja teha lisatoiminguid.

[Kommentaar artikli 7.1 punkti a juurde. Et kergendada sportlaste koormat, on raviotstarbelise kasutamise erandite kohta tehtud otsuste automaatne tunnustamine pärast nende avaldamist kooskõlas artikliga 5.4 tungivalt soovitatav. Kui rahvusvaheline alaliit või suurürituse korraldaja ei soovi kõiki selliseid otsuseid automaatselt tunnustada, tuleks automaatselt tunnustada võimalikult paljusid selliseid otsuseid, nt tuleks avaldada nimekiri nendest dopinguvastastest organisatsioonidest, kelle raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid automaatselt tunnustatakse, ja/või nimekiri nendest keelatud ainetest, mille kohta tehtud raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid automaatselt tunnustatakse. Avaldamine peaks toimuma samal viisil, nagu on sätestatud artiklis 5.3, st teade tuleks postitada rahvusvahelise alaliidu veebilehele ning saata WADALE ja riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele.]

- b. Kui automaatset tunnustamist ei ole ette nähtud, esitab *sportlane* asjakohasele rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale raviotstarbelise*

kasutamise erandi tunnustamise taotluse kas ADAMSi kaudu või muul selle rahvusvahelise alaliidu või *suurürituse korraldaja* määratud viisil. Taotlusele tuleb lisada *raviotstarbelise kasutamise erandi* koopia ning artiklites 6.1 ja 6.2 viidatud algne *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlus koos lisamaterjaliga (välja arvatud juhul, kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* võimaldanud *dopinguvastane organisatsioon* on teinud *raviotstarbelise kasutamise erandi* ja lisamaterjali kättesaadavaks ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu kooskõlas artikliga 5.4).

- 7.2 Mittetäielikud *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamise taotlused tagastatakse *sportlasele* täiendamiseks ja uuesti esitamiseks. Peale selle võib TUEK nõuda *sportlaselt* või tema arstilt lisateavet või -läbivaatusi, piltkujutisi või muid andmeid, mida ta peab vajalikuks *sportlase raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamise taotluse lahendamisel, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperte või teadlasi.
- 7.3 Kulud, mis *sportlasel* tekivad *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamise taotluse esitamisega ja selle TUEKi nõudel täiendamisega, kannab *sportlane*.
- 7.4 TUEK otsustab, kas tunnustada *raviotstarbelise kasutamise erandit* või mitte, esimesel võimalusel ning tavaliselt (st kui ei ole tegemist erandlike asjaoludega) 21 päeva jooksul täieliku tunnustamistaotluse saamisest. Kui taotlus esitatakse mõistliku aja võrra enne *üritust*, peab TUEK andma endast parima, et väljastada otsus enne *ürituse* algust.
- 7.5 TUEKi otsusest teavitatakse *sportlast* kirjalikult ning see tehakse kättesaadavaks WADALE ja teistele *dopinguvastastele organisatsioonidele* ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu. *Raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamata jätmise otsus peab sisaldama tunnustamata jätmise põhjus(t)e selgitust.

8.0 **Raviotstarbelise kasutamise erandi otsuste läbivaatamine WADA poolt**

- 8.1 Koodeksi artiklis 4.4.6 on sätestatud, et teatud juhtudel peab WADA vaatama läbi rahvusvaheliste alaliitude *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsuseid ning võib vaadata läbi ka muid *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsuseid, et teha kindlaks, kas on täidetud artikli 4.1 tingimused. Sellisteks läbivaatusteks loob WADA oma TUEKi, mis vastab artikli 5.2 nõuetele.
- 8.2 Kõik otsuse läbivaatamise taotlused tuleb esitada WADALE kirjalikult ning neile tuleb lisada WADA kehtestatud lõivu tasumist tõendav kviitung, samuti koopia kogu artiklis 6.2 märgitud teabest (või juhul, kui vaadatakse läbi *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keeldumise otsust, koopia kogu teabest, mille *sportlane* esitas seoses algse *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlusega). Taotluse koopia tuleb esitada osalisele, kelle otsust hakatakse läbi vaatama, ning *sportlasele* (kui viimane ei ole läbivaatuse taotleja).
- 8.3 Kui taotletakse sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse läbivaatust, mida WADA ei ole kohustatud läbi vaatama, teavitab WADA *sportlast* esimesel võimalusel pärast taotluse saamist sellest, kas *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsus edastatakse WADA TUEKile läbivaatamiseks. Kui WADA otsustab *raviotstarbelise*

kasutamise erandi otsust komiteele mitte edastada, tagastab ta *sportlasele* tasutud lõivu. WADA otsus *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsust oma TUEKile mitte edastada on lõplik ega kuulu edasikaebamisele. *Raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse peale võib siiski olla võimalik esitada apellatsioonkaebus *koodeksi* artiklis 4.4.7 sätestatud korras.

- 8.4** Kui taotletakse rahvusvahelise alaliidu sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse läbivaatust, mida WADA on kohustatud läbi vaatama, võib WADA sellegipoolest saata otsuse tagasi rahvusvahelisele alaliidule a) täpsustamiseks (näiteks juhul, kui otsus ei sisalda selgeid põhjendusi) ja/või b) rahvusvahelises alaliidus uuesti arutamiseks (näiteks juhul, kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keelduti üksnes seetõttu, et puudusid meditsiinilised analüüsid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada artikli 4.1 tingimuste täitmist).
- 8.5** Kui otsuse läbivaatamise taotlus edastatakse WADA TUEKile, võib nimetatud komitee paluda *dopinguvastaselt organisatsioonilt* ja/või *sportlaselt* lisateavet, sealhulgas artiklis 6.5 sätestatud lisauuringuid, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperte või teadlasi.
- 8.6** WADA TUEK tühistab kõik niisugused *raviotstarbelise kasutamise erandid*, mis ei ole kooskõlas artikli 4.1 tingimustega. Kui tühistatud *raviotstarbelise kasutamise erand* oli tulevikku suunatud (mitte tagasiulatuv), hakkab tühistamise otsus kehtima WADA määratud kuupäeval (mitte enne päeva, mil WADA teavitab *sportlast*). Selline tühistamise otsus ei kehti tagasiulatuvalt ja *sportlase* tulemusi, mis on saavutatud enne otsusest teavitamist, ei *tühistata*. Kui aga tühistatud *raviotstarbelise kasutamise erand* oli tagasiulatuv, kehtib ka selle tühistamise otsus tagasiulatuvalt.
- 8.7** WADA TUEK tühistab kõik *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keeldumise otsused, kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlus vastas artikli 4.1 tingimustele, st teeb *raviotstarbelise kasutamise erandi*.
- 8.8** Kui WADA TUEK vaatab läbi rahvusvahelise alaliidu otsust, mis on komiteele edastatud *koodeksi* artikli 4.4.3 alusel (st kohustuslik läbivaatus), võib ta nõuda sellelt *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kes otsuse läbivaatuse kaotab (st sellelt *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kelle seisukohta komitee ei toeta), a) et see hüvitaks taotluse lõivu osalisele, kes edastas otsuse WADAl (vajaduse korral), ja/või b) et see hüvitaks kulutused, mis tekkisid WADAl seoses otsuse läbivaatamisega ulatuses, milles neid kulusid ei kata taotluse lõiv.
- 8.9** Kui WADA TUEK tühistab sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse, mille WADA otsustas läbi vaadata omal algatusel, võib WADA nõuda, et otsuse teinud *dopinguvastane organisatsioon* hüvitaks kulud, mis on WADAl tekkinud seoses otsuse läbivaatamisega.
- 8.10** WADA edastab oma TUEKi põhistatud otsuse viivitamatult *sportlasele* ning tema riiklikule *dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule (vajaduse korral ka *suurürituse korraldajale*).

9.0 Andmete konfidentsiaalsus

- 9.1** *Raviotstarbelise kasutamise erandi* menetluse kestel koguvad, salvestavad, töötlevad, avaldavad ja säilitavad *dopinguvastased organisatsioonid* ja WADA

isikuandmeid kooskõlas eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardiga.

9.2 *Sportlane*, kes taotleb *raviotstarbelise kasutamise erandit* või selle tunnustamist, annab kirjaliku nõusoleku:

- a. kogu taotlusega seotud teabe edastamiseks kõikide nende TUEKide liikmetele, millel on käesoleva *rahvusvahelise standardi* alusel õigus dokumente läbi vaadata, ning vajaduse korral muudele sõltumatutele meditsiinieksperptidele või teadlastele, samuti kõikidele vajalikele töötajatele (sealhulgas *WADA* töötajatele), kes tegelevad *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluste haldamise, läbivaatamise või apellatsioonimenetlusega;
- b. selle kohta, et *sportlase* arst edastab (arstid edastavad) vastava nõudmise korral TUEKile kõik terviseandmed, mida komitee peab vajalikuks *sportlase* taotluse arutamiseks ja lahendamiseks, ning
- c. taotluse kohta tehtud otsuse kättesaadavaks tegemiseks kõikidele *sportlast testima* õigustatud ja/või *sportlase* tulemusi haldama õigustatud *dopinguvastastele organisatsioonidele*.

[Kommentaar artikli 9.2 juurde. Enne isikuandmete kogumist või *sportlaselt nõusoleku* saamist edastab *dopinguvastane organisatsioon sportlasele eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardi artiklis 7.1 sätestatud teabe*.]

9.3 *Raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlust menetletakse kooskõlas terviseandmete range konfidentsiaalsuse põhimõtetega. TUEKi liikmed, sõltumatud eksperdid ja *dopinguvastase organisatsiooni* asjakohased töötajad tegutsevad menetluse raames rangelt konfidentsiaalselt ning allkirjastavad asjakohased konfidentsiaalsuskokkulepped. Eelkõige hoitakse konfidentsiaalsena alljärgnev teave:

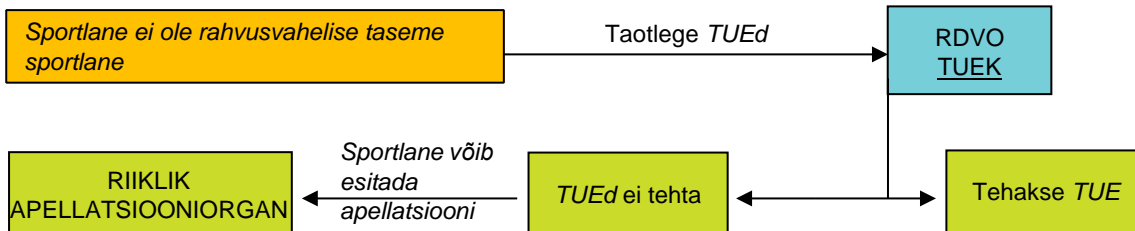
- a. kogu terviseteave ja -andmed, mille on andnud *sportlane* ja *sportlase* ravimisega seotud arst(id);
- b. kõik taotluse üksikasjad, sealhulgas menetlusega seotud arsti nimi (arstide nimed).

9.4 Kui *sportlane* soovib tühistada TUEKi õigust hankida *sportlase* nimel terviseandmeid, teavitab *sportlane* sellest kirjalikult oma arsti, kuid kui see õigus tühistatakse, loetakse, et *sportlase* taotlus *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks või olemasoleva *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamiseks on võetud tagasi ilma erandit tegemata või tunnustamata.

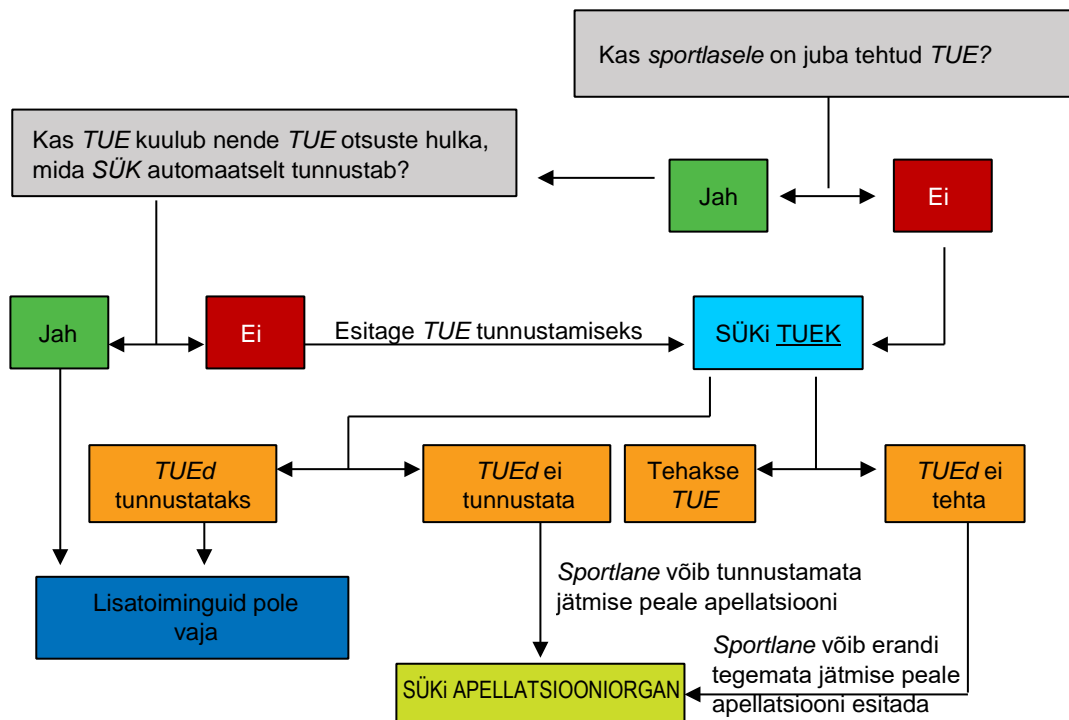
9.5 *Dopinguvastased organisatsioonid* kasutavad teavet, mille *sportlane* on andnud seoses *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlusega, üksnes taotluse hindamiseks, samuti võimaliku *dopinguvastase reegli* rikkumise uurimise ja menetlemise raames.

LISA 1. KOODEKSI ARTIKLI 4.4 VOOSKEEM

1. Raviotstarbelise kasutamise erandi (TUE) menetlus, kui sportlane ei ole rahvusvahelise taseme sportlane ajal, mil tekib vajadus TUE järele

2. Sportlane osaleb üritusel, mille korraldaja (suurürituse korraldaja ehk SÜK) on kehtestanud oma TUE nõuded

3. TUE menetlus, kui sportlane on rahvusvahelise taseme sportlane (ja seega kehtivad tema kohta rahvusvahelise alaliidu (RA) TUE nõuded) ajal, mil tekib vajadus TUE järele

